

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

(...)

SIA „Grieta”
Reģ.nr.43031210857
Ģertrūdes ielā 95
Rīgā, LV - 1011

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma
noteikumiem
Rīgā

2007.gada 9.oktobris

Nr. 45-lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2007.gada 6.augustā saņemts (...) 2007.gada 6.augusta iesniegums (turpmāk – *Iesniegums*). *Iesniegumā* lūgts *PTAC* izvērtēt 2007.gada 24.martā starp (...) (turpmāk – *Patērētājs*) un SIA „Grieta” (turpmāk – *Sabiedrība*) noslēgtā līguma par automašīnas nomu (turpmāk – *Līgums*) 6.3. un 8.1.apakšpunkta noteikumu atbilstību *Patērētāju tiesību aizsardzības likumam* (turpmāk – *PTAL*), kā arī lūgts izslēgt *Līguma* 6.3. un 8.1.apakšpunktu no *Līguma*.

PTAC 2007.gada 23.augusta vēstulē Nr.21-04/6766-K-255 *Sabiedrībai* pieprasīja sniegt skaidrojumu par *Iesniegumā* minēto, kā arī par *Līguma* atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības nozari reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

2007.gada 3.septembrī *PTAC* saņemts *Sabiedrības* 2007.gada 30.augusta paskaidrojums (turpmāk – *Paskaidrojums*), kurā norādīts sekojošais:

Līgums nav atzīstams par neapspriestu, jo patērētājam ir tiesības izteikt iebildumus pret atsevišķiem līguma punktiem, kas viņu neapmierina, respektīvi, patērētājam ir bijusi iespēja ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. *Līgums* ir bijis iepriekš sastādīts, tomēr pusēm vienojoties ir iespējams veikt tajā labojumus.

Līgumā nav minētas sankcijas, kādas varētu tikt vērstas pret pakalpojuma sniedzēju *Līguma* noteikumu neizpildes gadījumā, jo *Līguma* 6.3.apakšpunkts nenostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī. Konkrētais pakalpojuma veids – auto noma, nostāda pakalpojuma sniedzēju neizdevīgā stāvoklī, līdz ar to pakalpojuma sniedzējam jānodrošinās visiem iespējamajiem līdzekļiem, lai saņemtu atpakaļ savu īpašumu tādā kārtībā, kādā tas ir nodots lietošanā. Pakalpojuma sniedzējam ir jārēķinās ar negatīvām sekām jau no automašīnas iznomāšanas brīža, jo iznomātā automašīna *Sabiedrībai* var

netikt atgriezta. Līdz ar to vērst soda sankcijas uz pakalpojuma sniedzēju, kas pats ir pakļauts riskam un negodprātīgai rīcībai, ir negodīgi.

Līguma 6.3.apakšpunkta noteikumi kontekstā ar *Līguma* 3.4. vai 5.9.apakšpunkta noteikumiem, nav uzskatāmi par netaisnīgiem, jo līgumsods nav ne neproporcionāls, ne pārāk liels. Minēto *Līguma* apakšpunktu neievērošanas gadījumā pakalpojuma sniedzējam varētu tikt radīti gan materiāli, gan morāli zaudējumi. Tādējādi līgumsods netiek izmantots ne iedzīvošanās nolūkā, ne arī, lai pelnītu uz patērētāja rēķina, līgumsodam ir audzinošs raksturs, jo zaudējumi, kas varētu rasties *Līguma* 3.4. vai 5.9. apakšpunktu neizpildes gadījumā ir ne tikai samērojami ar līgumsodu, bet var pat to pārsniegt.

No *Līguma* 2.3.apakšpunkta kontekstā ar 6.3.apakšpunktu neizriet, ka patērētājam *Līguma* 2.3.punkta neizpildes gadījumā būtu jāmaksā dubultais līgumsods. *Līguma* 6.3.apakšpunktā minētā maksa ir līgumsods par līguma punktu neievērošanu, respektīvi, ja patērētājs nokavē automašīnas atgriešanu bez iepriekšēja brīdinājuma un nesamaksā par izmantoto laiku, tikai tādā gadījumā ir jāmaksā līgumsods. Ja nomnieks nokavē automašīnas atgriešanu ar iepriekšēju brīdinājumu vai arī bez brīdinājuma, bet ar samaksu par pilnu nomas dienu, tad līgumsods nav jāmaksā. Līdz ar to *Līguma* noteikumi nav netaisnīgi un par vienu un to pašu pārkāpumu nav jāmaksā dubultais līgumsods.

Līguma 3.3.apakšpunkta noteikumi *Patērētāju* nenostāda neizdevīgā stāvoklī, jo visas iespējas risināt strīdu vai vērsties tiesā ir vienādas – gan pakalpojuma sniedzējam, gan patērētājam. No pakalpojuma būtības izriet, ka no patērētāja tiek prasīts vairāk nekā no pakalpojuma sniedzēja, jo pakalpojuma sniedzējs nodod lietošanā savu īpašumu, tādējādi ir tiesīgs maksimāli nodrošināties, ka patērētājs pret īpašumu izturēsies godprātīgi, saudzēs un nebojās to, kā arī pakalpojuma sniedzējam ir tiesības prasīt, lai īpašums tiktu atgriezts tādā pašā stāvoklī, kādā atdots patērētājam. Lai nodrošinātu šīs prasības, pakalpojuma sniedzējs ir spiests prasīt izpildīt visus *Līgumā* norādītos punktus. Tāpat arī patērētājam ir tiesības atgriezt automašīnu pirms *Līgumā* norādītā laika.

Līguma 8.1.apakšpunkts, kas paredz strīdu izskatīšanu šķīrējtiesā, nav uzskatāms par netaisnīgu, jo pakalpojuma sniedzējs un patērētājs ir vienojušies par Starptautisko šķīrējtiesu. Tāpat arī pakalpojuma sniedzēja interesēs vienmēr ir risināt strīdus pārrunu ceļā, līdz ar to šķīrējtiesas pakalpojumi tiek izmantoti tikai galējas nepieciešamības gadījumā.

PTAC norāda:

Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* secina, ka *Patērētājs* ir uzskatāms par patērētāju *PTAL* 1.panta 3.punkta izpratnē un *PTAL* 1.panta 4.punkta izpratnē *Sabiedrība* ir uzskatāma par pakalpojuma sniedzēju, līdz ar to noslēgtajam *Līgumam* ir jāatbilst patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem. Tādējādi, ņemot vērā, ka *Iesniegumā* ir sniegta informācija par netaisnīga līguma noteikuma ietveršanu starp *Patērētāju* un *Sabiedrību* noslēgtajā *Līgumā* un lūgts atzīt *Līguma* 6.3. un 8.1.apakšpunktu par spēkā neesošiem, pamatojoties uz *PTAL* 25.panta

ceturtās daļas 6.punkta noteikumos paredzēto *PTAC* pienākumu uzraudzīt patērētāju tiesību ievērošanu līgumos, kurus patērētājs slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, *PTAC* ir izvērtējis *Līguma* atbilstību *PTAL* prasībām:

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus*”. Arī Eiropas Kopienas 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC *Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos* (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

Savukārt *PTAL* 6.panta septītajā daļā nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”. *PTAC* norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma. Likums un Tiesības, 2005., 4).

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji apspriežoties (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi (skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

Konkrētajā gadījumā *Sabiedrība PTAC* nav iesniegusi pierādījumus faktam, ka *Līguma* noteikumi ir tikuši ar *Patērētāju* apspriesti. Gluži pretēji – *Sabiedrība* norāda, ka „*Līgums ir bijis iepriekš sastādīts, tomēr pusēm vienojoties ir iespējams veikt tajā labojumus*”. No iepriekš minētā izriet, ka slēdzot līgumu ar *Sabiedrību* teorētiski pastāv iespēja apspriest līguma noteikumus, taču konkrētajā gadījumā *Sabiedrība* nenorāda, ka *Līguma* noteikumi ar *Patērētāju* tika apspriesti. *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta sestās daļas noteikumiem, pat ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi.

Vienlaicīgi *PTAC* norāda, ka *PTAL* regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses. *PTAL* 6.panta trešā daļa nosaka, ka „*līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam*”.

1. Līguma 6.3.apakšpunkts paredz: „*Jebkura līguma punkta neievērošanas gadījumā, NOMNIEKAM jāmaksā līgumsods IZNOMĀTĀJAM 2000 EUR apmērā*”. Minētajā Līguma apakšpunktā ir norādīts, kādas sankcijas tiks vērstas pret Patērētāju gadījumā, ja no viņa puses netiks ievēroti Līguma nosacījumi, taču Līgums nenosaka, kādas ir Patērētāja tiesības gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs neizpilda savas ar Līgumu uzņemtās saistības.

PTAC norāda, ka šādi Līguma noteikumi nostāda Patērētāju neizdevīgā stāvoklī, jo dod iespēju pakalpojuma sniedzējam saņemt līgumsodu, ja Patērētājs atkāpjas no Līguma vai nepilda savas saistības, bet neparedz patērētājam tādu pašu iespēju, ja pakalpojuma sniedzējs atkāpjas no Līguma vai neizpilda savas saistības. Tādējādi pakalpojuma sniedzējam nav jārēķinās ar negatīvām sekām atšķirībā no Patērētāja, kuram jebkura Līguma noteikuma neievērošanas gadījumā jāmaksā līgumsods EUR 2000,00 apmērā. *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkts kontekstā ar 6.panta trešās daļas 1. punktu paredz, ka netaisnīgs ir tāds līguma noteikums, kas Patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī nekā pakalpojuma sniedzēju un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Tādējādi Līguma 6.3.apakšpunkta noteikums ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu un saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem ir atzīstams par spēkā neesošu. Ietverot iepriekš minēto līguma noteikumu patērētājiem piedāvātajos un ar patērētājiem noslēgtajos līgumos, *Sabiedrība* saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu pieļāvusi patērētāju tiesību pārkāpumu.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka „patērētājs” gan likumdošanā, gan arī tiesību doktrīnā tiek uzskatīts par “*vājāko līgumslēdzējpusi*”, kurai nepieciešama īpaša aizsardzība, ir noraidāms *Sabiedrības Paskaidrojumā* norādītais, ka pats pakalpojuma veids – automašīnu noma – nostāda pakalpojuma sniedzēju neizdevīgā stāvoklī, jo pakalpojuma sniedzējam jārēķinās ar negatīvām sekām jau no automašīnas iznomāšanas brīža. Papildus *PTAC* norāda, ka komercdarbības mērķis ir peļņas gūšana, kas ir saistīta ar risku.

Ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkts kontekstā ar 6.panta trešās daļas pirmo punktu, Līguma 6.3.apakšpunkts ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums un ir atbilstoši grozāms vai arī izslēdzams no Līguma.

2. Līguma 6.3.apakšpunkta noteikums kontekstā ar Līguma 3.4.apakšpunktu, kas nosaka: „*NOMNIEKS var pagarināt līgumu, paziņojot par to ne vēlāk kā 4 (četras) stundas pirms līguma termiņa izbeigšanās, veicot samaksu automašīnas atdošanas brīdī*” vai 5.9.apakšpunktu, kas nosaka: „*NOMNIEKAM automašīnu naktī*

ir jānovieto apsargājamā autostāvvietā” ir uzskatāms par netaisnīgu Līguma noteikumu. No iepriekš minētā izriet, ka 3.4.apakšpunkta un 5.9.apakšpunkta noteikumu neievērošanas gadījumā patērētājam jāmaksā līgumsods EUR 2000,00 apmērā. PTAC norāda, ka saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 4.punkta noteikumiem par netaisnīgu uzskatāms līguma noteikums, kas paredz neproporcionāli lielu līgumsodu. PTAC norāda, ka civiltiesību doktrīnā valda uzskats, ka „domājams, ka Latvijā, vadoties no labiem tikumiem, pārāk lielu līgumsodu varētu atzīt par netaisnu” (K.Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R: Mans īpašums, 2000, 225.lp.). PTAC, vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, ņem vērā PTAL 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, no kā izriet, ka, vērtējot līgumsoda apmēru, jāievēro arī labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nevar būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt paverdzinošs vai nesamērīgi liels. Turklāt, ņemot vērā civiltiesībās pastāvošo labas ticības principu, līgumsods nevar tikt izmantots iedzīvošanās nolūkā, lai „pelnītu” uz Patērētāja rēķina.

Turklāt arī Administratīvā apgabaltiesa spriedumā lietā Nr.C30519003 norāda: „...ja persona kādu tiesisko attiecību ietvaros ir atzīta par patērētāju, tad tai šo attiecību ietvaros ir ar likumu piešķirta **augstāka aizsardzība** nekā civiltiesiskos darījumos vispār. Persona jau iepriekš ir atzīta par neaizsargātāku un likumdevējs ir normatīvi stiprinājis tās pozīciju.” Tādējādi saskaņā ar PTAL 5.panta otro daļu un 6.panta trešās daļas 4.punktu ir pieļaujams līgumā ar patērētāju paredzēt līgumsodu par maksājumu pienācīgu neveikšanu ar nosacījumu, ka *Līgumā* ietvertais līgumsods **ir samērīgs**. Līdz ar to PTAC norāda, ka, ja civiltiesībās iespējams vērtēt līgumsoda samērīgumu, tad vēl jo vairāk līgumsoda samērīguma izvērtēšana nepieciešama patērētāju tiesībās. Ņemot vērā minēto, *Sabiedrības Paskaidrojumā* norādīto argumentu PTAC noraida kā nepamatotu.

PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā zaudējumi, kas varētu rasties *Sabiedrībai* gadījumā, ja *Patērētājs* neizpildītu *Līguma* 3.4.apakšpunktu vai 5.9.apakšpunktu, nav samērojami ar EUR 2000,00, kas *Patērētājam* būtu jāmaksā kā līgumsods minēto *Līguma* noteikumu neizpildes gadījumā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, *Līguma* 6.3.apakšpunktā noteiktais kontekstā ar *Līguma* 3.4. un 5.9.apakšpunktā noteikto nostāda *Patērētāju* neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām un saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1. un 4.punktu kontekstā ar PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu ir netaisnīgs līguma noteikums.

3. No Līguma 2.3.apakšpunkta noteikumiem, kas nosaka, ka „Ja **NOMNIEKS** bez iepriekšēja brīdinājuma nokavē automašīnas atgriešanu **IZNOMĀTĀJAM** vairāk par vienu stundu, **IZNOMĀTĀJS** ir tiesīgs iekasēt samaksu par pilnu nomas dienu” kontekstā ar **6.3.apakšpunkta** noteikumiem izriet, ka gadījumā, ja nomnieks bez iepriekšēja brīdinājuma nokavē automašīnas atgriešanu vairāk kā par vienu stundu, nomniekam ir jāmaksā iznomātājam samaksa par pilnu nomas dienu, kā arī jāmaksā EUR 2000,00 par *Līguma* 2.3.apakšpunkta noteikumu pārkāpumu. PTAC secina, ka šādā gadījumā patērētājam vienlaicīgi var tikt piemēroti divi līgumsodi. No iepriekš minētā izriet, ka var rasties situācija, ka *Patērētājam* par vienu un to pašu pārkāpumu (ja iznomātās automašīnas atgriešana iznomātājam tiek kavēta vairāk kā par vienu

stundu) ir jāmaksā dubultais līgumsods. Lai arī līgumsoda uzdevums ir atturēt patērētāju no līgumsaistību pārkāpšanas, tomēr ar līgumsoda palīdzību nedrīkst iedzīvoties uz otras puses rēķina.

Sabiedrība Paskaidrojumā norāda, ka: „Līguma 6.3.apakšpunktā minētā maksa ir līgumsods par līguma punktu neievērošanu, respektīvi, ja patērētājs nokavē automašīnas atgriešanu bez iepriekšēja brīdinājuma un nesamaksā par izmantoto laiku, tikai tādā gadījumā ir jāmaksā līgumsods. Ja nomnieks nokavē automašīnas atgriešanu ar iepriekšēju brīdinājumu vai arī bez brīdinājuma, bet ar samaksu par pilnu nomas dienu, tad līgumsods nav jāmaksā”. PTAL 6.panta otrā daļa nosaka, ka līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā, neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam. PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā minētos Līguma noteikumus var interpretēt dažādi. Tādējādi PTAC norāda, ka Līguma noteikumus būtu ieteicams grozīt citiem patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos.

4. Līguma 8.1. apakšpunkts *„Visas domstarpības, kas varētu rasties saskaņā ar šo līgumu, puses centīsies risināt sarunu ceļā. Ja vienošanās netiks panākta, strīdi tiek izskatīti Starptautiskajā šķīrējtiesā, Rīgā, Brīvības ielā 57-13, viena tiesneša sastāvā”.*

Saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas „izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā”. No konkrētās tiesību normas izriet, ka jebkurš līguma noteikums, kas kavē patērētāju izmantot iepriekš minētās tiesības, ir uzskatāms par netaisnīgu. Tā kā Līguma 8.1.apakšpunkts paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā – Starptautiskajā šķīrējtiesā, tad minētais līguma noteikums ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu PTAL izpratnē un ir atzīstams par spēkā neesošu, jo patērētājam tiek liegta iespēja realizēt savu tiesību aizsardzību Latvijas Republikas vispārējās tiesu instancēs un līdz ar to tiek kavētas patērētāja likumīgās tiesības uz savu tiesību aizsardzību tiesā. Tas izriet arī no *Civilprocesa likuma* 132.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem, kas nosaka, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktā kārtībā ir vienojušās par strīda izskatīšanu šķīrējtiesā. PTAC norāda, ka, lai gan *Civilprocesa likumā* ir noteikts regulējums par šķīrējtiesām, tomēr domstarpības un strīdus, kuros viena puse ir patērētājs (kas uzskatāms par „vājāko līgumslēdzējpusi”) nav pieļaujams izskatīt tikai šķīrējtiesā, ņemot vērā, ka šķīrējtiesas spriedums nav pārsūdzams.

Tāpat PTAC vērš uzmanību uz to, ka Satversmes tiesa 2005.gada 17.janvāra spriedumā lietā Nr.2004-10-01 9.3.2.rindkopā ir norādījusi, ka patērētāju tiesības paredz īpašus ierobežojumus šķīrējtiesas līguma noslēgšanai. PTAC atzīmē, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu.

Pamatojoties uz augstāk minēto un to, ka Līguma 8.1.apakšpunkta noteikumi nostāda Patērētāju savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī un atbilstoši PTAL 6.panta trešās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem (kontekstā ar PTAL 5.panta otrās

daļas 5.punkta noteikumiem) atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu un ir izslēdzams no līguma.

PTAC norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie līguma noteikumi pēc patērētāja prasības atzīstami par spēkā neesošiem, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie līguma noteikumi.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, *PTAC* saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo, otro un ceturto daļu, 6.panta trešās daļas 1., 4., 7. un 8.punktu, 6.panta piekto, sesto, septīto un astoto daļu, pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu un astotās daļas pirmo punktu, kā arī desmito daļu:

1. **uzdod** *Sabiedrībai*:

- 1.1. pārtraukt pildīt ar *Patērētāju Līguma* 6.3. un 8.1.apakšpunkta otrā teikuma noteikumus;
- 1.2. pārtraukt pildīt ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos identiska satura līguma noteikumus kā *Līguma* 6.3. un 8.1.apakšpunkta otrais teikums, kurus patērētājs un *Sabiedrība* nav atsevišķi apsprieduši;
- 1.3. grozīt patērētājiem piedāvātajos automašīnas nomas līguma projektos identiska satura līguma noteikumus kā *Līguma* 2.3., 6.3. un 8.1.apakšpunkta otrā teikuma noteikumus;
- 1.4. sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta nolemjošās daļas izpildi mēneša laikā no administratīvā akta paziņošanas brīža adresātam, atbilstoši *PTAL* 25.panta desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā*, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Direktore

(paraksts)

B.Vītoliņa

(zīmogs)

IZRAKSTS PAREIZS